

International Science Group

ISG-KONF.COM

**INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE
"MULTIDISCIPLINARY ACADEMIC NOTES. SCIENCE
RESEARCH AND PRACTICE"**

**Madrid, Spain
April 19 - 22, 2022**

ISBN 979-8-88526-751-9

DOI 10.46299/ISG.2022.1.15

MULTIDISCIPLINARY ACADEMIC NOTES. SCIENCE RESEARCH AND PRACTICE

Proceedings of the XV International Scientific and Practical Conference

Madrid, Spain
April 19 – 22, 2022

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

UDC 01.1

The XV International Scientific and Practical Conference «Multidisciplinary academic notes. Science research and practice», April 19 – 22, 2022, Madrid, Spain. 712 p.

ISBN – 979-8-88526-751-9

DOI – 10.46299/ISG.2022.1.15

EDITORIAL BOARD

<u>Pluzhnik Elena</u>	Professor of the Department of Criminal Law and Criminology Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law, Associate Professor
<u>Liubchych Anna</u>	Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development National Academy of Law Sciences of Ukraine, Kharkiv, Ukraine, Scientific secretary of Institute
<u>Liudmyla Polyvana</u>	Department of Accounting and Auditing Kharkiv National Technical University of Agriculture named after Petr Vasilenko, Ukraine
<u>Mushenyk Iryna</u>	Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Mathematical Disciplines, Informatics and Modeling. Podolsk State Agrarian Technical University
<u>Oleksandra Kovalevska</u>	Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs Dnipro, Ukraine
<u>Prudka Liudmyla</u>	Odessa State University of Internal Affairs, Associate Professor of Criminology and Psychology Department
<u>Slabkyi Hennadii</u>	Doctor of Medical Sciences, Head of the Department of Health Sciences, Uzhhorod National University.
<u>Marchenko Dmytro</u>	PhD, Associate Professor, Lecturer, Deputy Dean on Academic Affairs Faculty of Engineering and Energy
<u>Harchenko Roman</u>	Candidate of Technical Sciences, specialty 05.22.20 - operation and repair of vehicles.
<u>Belei Svitlana</u>	Ph.D., Associate Professor, Department of Economics and Security of Enterprise
<u>Lidiya Parashchuk</u>	PhD in specialty 05.17.11 "Technology of refractory non-metallic materials"
<u>Kanyovska Lyudmila Volodymyrivna</u>	Associate Professor of the Department of Internal Medicine
<u>Levon Mariia</u>	Candidate of Medical Sciences, Associate Professor, Scientific direction - morphology of the human digestive system
<u>Hubal Halyna Mykolaiivna</u>	Ph.D. in Physical and Mathematical Sciences, Associate Professor

TABLE OF CONTENTS

AGRICULTURAL SCIENCES		
1.	Hospodarenko H., Liubych V., Oliinyk O. БАЛАНС АЗОТУ В ПОЛЬОВІЙ СІВОЗМІНІ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ	21
2.	Міщенко Ю.Г., Крючко Л.В., Скрипка К.О., Костюк В.В., Базіль Д.В. ВПЛИВ СИДЕРАТИВ НА СТРУКТУРУ ТА ЩІЛЬНІСТЬ ҐРУНТУ	25
3.	Осіпов М.Ю. ВИКОРИСТАННЯ ДЕКОРАТИВНИХ РОСЛИНИ ПРИ ОЗЕЛЕНЕННІ ПРИСАДИБНОЇ ДІЛЯНКИ	31
4.	Посна С., Вільчинська Д., Єрмаков С., Олексійко С. СУЧАСНІ ТИПИ ДИСКОВИХ ЗНАРЯДЬ З ВИСОКОЮ ПОДРІБНЮЮЧОЮ ЗДАТНІСТЮ ДЛЯ ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ ПІСЛЯ ГРУБОСТЕБЛОВИХ КУЛЬТУР	36
5.	Силиченко К., Піщан С. ЗАЛЕЖНІСТЬ ПРОДУКТИВНОГО ДОВГОЛІТТЯ КОРІВ ШВІЦЬКОЇ ПОРОДИ ВІД ВИБУТТЯ ЗА СТАНОМ ЗДОРОВ'Я	41
ARCHITECTURE, CONSTRUCTION		
6.	Tulainova O., Sedak A. THE CONCEPT OF PERSONAL SPACE IN LANDSCAPE ARCHITECTURE: METHODS OF LANDSCAPE-PLANNING ORGANIZATION	44
7.	Ulchenko N., SamoiloV K., Bulyga L. DIRECTIONS IN THE STYLE OF ARCHITECTURE OF THE EXISTING ORTHODOX CHURCHES OF THE PAVLODAR CITY, KAZAKHSTAN	54
8.	Каримов Б.Б. ЭФФЕКТИВНОСТЬ ДИНАМИЧЕСКИХ ГАСИТЕЛЕЙ КОЛЕБАНИЙ ВЫСОТНЫХ ЗДАНИИ	60
9.	Лепська Г., Березовецька І. РЕКОНСТРУКЦІЯ ФАСАДУ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЖИТЛОВОГО БУДИНКУ ЗА АДРЕСОЮ С. ЛИСИНИЧІ, ВУЛ. НЕЗАЛЕЖНОСТІ, 31, ЛЬВІВСЬКОЇ ОТГ	64

111.	Коляда-Березовська Т. ПЕРЕКЛАД ЯК РЕТРАНСЛЯЦІЯ СМИСЛІВ: ІНТЕНСІОНАЛЬНИЙ ЗРІЗ	501
112.	Папіш В.А. УКРАЇНСЬКА МОВНА ОСОБИСТІТЬ У ЛІНГВОПЕРСОНОЛОГІЙНОМУ ВИМІРІ	505
PHILOSOPHICAL SCIENCES		
113.	Карабукаев К., Асанов Ж. ЭКОЛОГИЧЕСКИЙ АСПЕКТ МИРОВОЗЗРЕНИЯ -КАК КОМПОНЕНТ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ ОБЩЕСТВА (НА ПРИМЕРЕ КЫРГЫЗСКОГО НАРОДА)	509
114.	Лисакова І.В. ПРОЦЕСИ САМООРГАНІЗАЦІЇ В КРЕАТИВНИХ ТА КУЛЬТУРНИХ ІНДУСТРИЯХ	513
115.	Матіяш Д.О. ЗВ'ЯЗОК МІЖ РЕЛІГІЄЮ ТА НАУКОЮ: ФІЛОСОФСЬКЕ БАЧЕННЯ	517
PHYSICAL AND MATHEMATICAL SCIENCES		
116.	Паткін Є.Д. ДОСЛІДЖЕННЯ БЕЗАРБИТРАЖНОСТІ ФІНАНСОВОГО РИНКУ	520
117.	Соболев В.В., Куливар В.В., Дараган Т.В. ТЕХНИЧЕСКИЕ ХАРАКТЕРИСТИКИ ОСНОВНЫХ ЭЛЕМЕНТОВ ОПТИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ ИНИЦИИРОВАНИЯ ЗАРЯДОВ СВЕТОЧУВСТВИТЕЛЬНИХ ВЗРІВЧАТИХ КОМПОЗИТОВ	524
POLITICAL SCIENCE		
118.	Hissa-Ivanovych O. SOCIO-POLITICAL PROCESSES IN THE ERA OF THE FOURTH INDUSTRIAL REVOLUTION	530
119.	Єремєєва І.А. НАЦІОНАЛЬНИЙ ІНТЕРЕС ТА СИЛА ДЕРЖАВИ В ПРАКТИЦІ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН	534

ПЕРЕКЛАД ЯК РЕТРАНСЛЯЦІЯ СМИСЛІВ: ІНТЕНСІОНАЛЬНИЙ ЗРІЗ

Коляда-Березовська Тетяна,

к. філол. н., доцент,
Національний університет «Одеська Політехніка»

Створення перекладної лінгвосемантизованої інформації у вигляді вторинного (щодо оригіналу) тексту – художньо-поетичного або науково-технічного перекладу – перебуває у площині *проблеми* підвищення ефективності мовного функціонування мислення перекладача-спеціаліста під час здійснення ним відповідної інформаційно-інтелектуальної діяльності.

Вітчизняні й зарубіжні публікації з проблем перекладу у фахових періодичних виданнях містять неоднозначність думок, ідей та уявлень щодо його феноменологічної сутності, що свідчить про пошук способів гармонізації поглядів, бажання дійти порозуміння, про необхідність створення контексту консенсусу, узгодження думок науковців. Тому багатоаспектне теоретичне осмислення цього феномену, його прикладного аналізу не втрачає своєї *актуальності*.

Грунтуючись на основоположному принципі перекладу, сформульованому християнським письменником та богословом Ієронімом Стридонським ще в IV столітті н.е. [«я передаю не слово словом, а думку думкою»], акцентуємо *інтенціональний складник перекладацької діяльності як ретрансляції смислів*, плідність якого для даної сфери мовного мистецтва ще не усвідомлена належним чином. У літературознавчих міркуваннях, а відтак, і у вітчизняному перекладознавстві ми зустрічаємо лише поодинокі згадування про інтенціонал.

Як показують дослідження, поняття інтенціональності виникло в надрах семіотики (або її синоніма – семіології), науки про знакові системи, коріння якої сягають IV ст., що вперше фігурує у вченні Аристотеля про *можливі, уявні* або *мислимі* речі, а пізніше у тому чи іншому вигляді, під різними назвами – у вченнях філософів і лінгвістів усіх подальших віків. І лише в XX ст. у працях вчених різних країн (М. С. Трубецького, Р. Й. Якобсона, Л. Єльмслева, Б. М. Ейхенбаума, В. Я. Проппа, М. М. Бахтіна, Ю. М. Лотмана, Ч. У. Морріса, К. Леві-Строса та ін.) досліджуються відносини семіотики та літератури: єдність семіотики мови і літератури ґрунтується передусім на явищі «висловлювання» і його абстрактному вираженні – «пропозиційній функції», котрі виявляються в усіх мовних творах. У наш час мова художньої літератури характеризується як система мовних засобів і правил, які дозволяють створення *уявного* світу, «інтенціонального, можливого світу» семантики, як особлива інтенціональна мова, котра будується за законами логіки, але з деякими специфічними законами семантики [1].

Відомо, що специфіка перекладу як процесу перекодування вихідного тексту в тому, що це перекодування не є природним процесом, його здійснює людина – індивідуальність, здатна до творчості. Саме цей фактор дозволяє їй при

перекодуванні вибрати з кількох варіантів перекладу свій. Тому, говорячи про творчий або евристичний характер процесу перекладу, насамперед акцентують певну свободу вибору. Можливість для вибору дає перекладачеві сама мова, так звана мовна надмірність, тобто наявність надлишкових, запасних варіантів кодування: ту ж саму думку, завдяки синонімії, можна висловити різними способами. Зазначене уповні стосується проблем перекладу в контексті підвищення ефективності мовного функціонування мислення перекладача при здійсненні ним відповідної інформаційно-інтелектуальної діяльності.

Оскільки інтенціональний світ митця є замкненою системою, всі складники якої пов'язані єдиним світовідчуттям і принципами індивідуального авторського бачення, то для перекладацької діяльності необхідною умовою стає проникнення в коло авторських інтенсій, у поле чуттєвого сприйняття автором предметно-інформаційного середовища задля адекватного його відтворення, ретрансляції смислів.

Зауважимо, що поряд із динамічним, процесуальним терміном «інтенсія» та похідним від нього прикметником «інтенціональний», виокремлюємо також статичний, результативний термін «інтенціонал», адже у категорії інтенціоналу в його літературознавчому розумінні сплелосся декілька супутніх проблем, причетних до теорій семіотики й герменевтики.

У наших міркуваннях ми враховуємо таку обставину: інтенціонал є різновидом *поняття*. Так, згідно з формулюванням у Лінгвістичному енциклопедичному словнику, інтенціонал є правильним визначенням поняття, що пов'язане з категорією сутності предмета чи явища, тобто прилучається до позавербальної сфери. У той же час у мовознавстві прийнято узагальнене розуміння інтенціоналу як *смыслу*. Ми знаємо: *суть і смысл* будь-якого висловлення виходять за межі лінгвістики як такої і належать до сфери мовлення, іншими словами – до сфери функціонування мови. Тобто висловлення є одиницею так званого *вторинного означування*, що безпосередньо змикається зі *смыслом*.

Отже, нам видається принципово важливим сполучати суто лінгвістичний і концептуально-духовний аспекти інтенціоналу. Тут необхідно зробити таке застереження. У суто мовознавчому плані поняття інтенціоналу пов'язане з пропозиційними настановами – знанням, пам'яттю, уявою, убачанням, вважанням тощо. Враховуємо, що діяльність перекладача визначає фактор, який не залежить від внутрішньомовних та зовнішніх ситуативних причин – індивідуальність самого перекладача, а це надає особливого, неповторного відтінку творчому пошуку варіантів, адже перекладач може мати пристрасть до певних слів, суб'єктивно сприймати специфіку тексту, ідіостиль і досвід роботи, що позначається на виборі варіантів, приміром, коли йдеться про метафоричність мистецтва. Звідси – і складність визначення обсягу поняття інтенціональності в художньо-текстовій сфері, і можливість, правомірність розширювального його тлумачення у перекладацькій творчості. Адже справедливо зазначено, що «світ мови так само невичерпний, як і світ природи» [2, 61].

Разом із тим ми не вправі нехтувати лінгвістичними витокami поняття інтенціоналу. Його мовознавча генеза зобов'язує нас побудувати доказову

кореляцію між суто мовним інтенціоналом і таким, який виявляє себе у світі літературного мистецтва взагалі, зокрема перекладу. У цьому зв'язку ми не можемо залишати поза увагою змістовний аналіз пропозиційних настанов (ПН), який зроблено Н. Д. Арутюновою. Так, дослідниця відзначає, що ґрунтовність судження зберігається і в тому випадку, якщо ПН у ньому не виражена зовсім, наприклад, у внутрішньому мовленні [там само, 11] і що ПН «можуть підвищувати свій синтаксичний ранг до рівня суб'єкта, зрушуючи ім'я особи в позицію об'єкта» [там само, 12].

Художній інтенціонал містить у згорнутому вигляді такі функціонально-семантичні відношення, як *вважати, стверджувати, здаватись, гадати, вірити, уявляти, бажати, воліти, зичити, мусити* тощо. У художньо-поетичних текстах, дійсно, вся реальність вписується у ці модальності, бо має своїм джерелом художню *інтенсію* авторів. У зв'язку з цим робимо наголос на пріоритеті суб'єктивної інтенсії щодо творення світу мистецтвом перекладу.

Як відомо, термін «інтенціональний» введений у філософію австрійським романтиком XIX ст. Ф. Brentano, пізніше був підхоплений і розвинутий німецьким філософом Е. Гуссерлем [3], а в наші часи своєрідно використаний видатним мислителем і психоаналітиком В. Франклом [4, 61]. У цьому аспекті великий інтерес становить також фундаментальне дослідження відомого польського філософа й естетика Р. Інґардена з питань структури й сприйняття художнього твору. Кожний з цих авторів відкривав якийсь бік явища інтенціональності при збереженні основного його змісту. Ф. Brentano, який, до речі, справив великий вплив на Хайдеггера [5], вважав інтенціональність властивістю свідомості бути скерованою на будь-який об'єкт, котрий, проте, не потребує реального існування; всі предмети інтенціонального аспекту існують у подвоєному світі. Згідно з визначенням видатного польського філософа, учня Е. Гуссерля, Р. Інґардена термін «інтенціональний» стосовно психічного акту сприйняття, зокрема, текстів як комунікативних актів, «означає, що будь-який психічний акт, скерований на предмет, виходить за межі свідомості й стає по відношенню до нього трансцендентним» [6, 146].

Сучасна наука, озброєна новітніми даними психології та герменевтики, прагне якомога поглибити поняття інтенціональності. У той же час воно, ще не маючи сучасного найменування, вже в минулому столітті застосовувалось до словесної творчості. Так, Ф. І. Буслаєв писав: «Усе завдання мови у первісній її будові полягало в тому, щоби втілити у звуки поняття про весь світ, яким він *уявляється* (курсив наш - Т.К-Б.), а не яким він є насправді" [7,81]. Зазначимо те, що і В. Гумбольдт, а слідом за ним і О.О. Потебня [8] настійливо вживали термін *енергія*, розуміючи під цим, що мистецький твір є саме *енергія* (Потебня), «життедайна енергія мови» (за влучним викладом думки Гумбольдта Ернстом Кассіерером), «зусилля внутрішньої енергії» (Гумбольдт) [Цит. за 9], вплив людського духу, без чого мистецька форма залишається непояснюваною. Цей термін підхоплює й розгортає в такому ж самому сенсі й І. Фізер [11]. Ми маємо підстави вбачати в цьому розумінні енергії певне передвістя пізнішого поняття інтенціональності, деяку спорідненість їхньої пошукової скерованості [10]. Спорідненість, симбіоз оригінально-авторської та перекладацької інтенсій, що

дарує «друге життя» оригіналу, інакше кажучи, інтенціональність предстає як смисл, породжений суб'єктивною інтенсією (Р. Карнап) [12], а оцінка значущості та обґрунтованості тієї чи іншої одиниці наукового знання, однозначна детермінація знання про об'єкт (його моделі) самим об'єктом можливі лише в руслі когнітивного консенсусу [13].

Список літератури:

1. Kolyada-Berezovska, T. F. A concept model of national spirit through the lens of the ukrainian literary tradition / T. F. Kolyada-Berezovska, O. S. Zinchenko, V. O. Turetsky // Наук. вісн. Міжнарод. гуманіт. ун-ту. Серія Філологія. 2017. № 31, т. 1. С. 174-178. URL: <http://dspace.opu.ua/jspui/handle/123456789/10572>
2. Логический анализ языка. Проблемы интенциональных и прагматических контекстов. М.: Наука, 1989. 288 с.
3. Гуссерль, Э. Логические исследования. СПб.: Образование, 1909. 225 с.
4. Франкл, В. Человек в поисках смысла. М.: Прогресс, 1990. 368 с.
5. Хайдеггер, М. Разговор на просёлочной дороге. М.: Прогресс, 1991. 192 с.
6. Ingarden, R. O rozpoznaniu dzieła literackiego. Lwow, 1937. 386 P.
7. Васильев, С.А. Синтез смысла при создании и понимании текста. Киев: Наукова думка, 1988. 240 с.
8. Потєбня О.О. і проблеми сучасної філології: Зб. наук. праць АН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потєбні. К.: Наукова думка, 1992, 214 с.
9. Келемен, Я. Текст и значение: семиотика и художественное творчество. М.: Наука, 1977. 368 с.
10. Kolyada-Berezovska, T. Communicative aspect of semiotics of colors and light in conceptual creativity / T. Kolyada-Berezovska, S. Berezovsky // Філософія та гуманізм. 2019. Вип. 1 (9). P.65-72. URL: <http://dspace.opu.ua/jspui/handle/123456789/8784>
11. Фізер, І. Онто-екзистенціональна класифікація буття. Література як інтенційний об'єкт / Іван Фізер // Українські проблеми. 1995. №1. С.67-69.
- 12 Карнап, Р. Философские основания физики. М.: Прогресс, 1981. 390 с.
13. Коляда-Березовська, Т. Ф. Когнітивний консенсус: зіставне дослідження української та китайської етнопоетики / Т. Ф. Коляда-Березовська, Чжан Лянцзунь // Китайська цивілізація: традиції та сучасність : матеріали XV Міжнарод. наук. конф., 24 листоп. 2021 р. Київ, 2021. С. 70–74. URL: <http://dspace.opu.ua/jspui/handle/123456789/12376>

The authors of the XV International Scientific and Practical Conference «Multidisciplinary academic notes. Science research and practice» were representatives of the following educational institutions:

Uman National University of Horticulture; Satbayev University; Toraighyrov University; Baku State University; Institute of Macromolecular Chemistry; Azerbaijan State Oil and Industry University; Kyiv National University of Construction and Architecture; Institute of Agrarian Economics; Institute of Industrial Economics; V. N. Karazin Kharkiv National University; Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic; Borys Grinchenko Kyiv University; Poltava Institute of Business; Bila Tserkva National Agrarian University; Zaporizhzhia National University; Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas; Georgian Technical University; Dnipropetrovsk University of Internal Affairs; Zaporizhzhia State Medical University; University of Salerno; University of Bari; Rivne State Humanitarian University; Bukovinian State Medical University; V. O. Sukhomlynskyi National University of Mykolaiv; National Pedagogical Dragomanov University; Alikhan Bokeikhan University; Bila Tserkva National Agrarian University; Dnipropetrovsk University of Internal Affairs; National Pedagogical University named after M.P. Drahomanov; Kyiv National University of Civil Engineering and Architecture; Sumy National Agrarian University; Podolsk State University; Dnipro State Agrarian and Economic University; Lviv National University of Nature Management; Institute of Art History, Folklore and Ethnology; Vasyl Stus Donetsk National University; Ivan Franko National University of Lviv; State University of Economics and Technology; Uman State Pedagogical University named after Pavel Tychna; Lutsk National Technical University; National Academy of Statistics, Accounting and Auditing; Chernivtsi National University. Yuri Fedkovych; Polissya Institute of Agriculture; Volyn State Agricultural Research Station; Uzhhorod National University; State Tax University; Vasyl Stefanyk Precarpathian National University; Robert Elworthy Institute of Economics and Technology; S.P. Grigoriev Institute of Medical Radiology and Oncology; Ivano-Frankivsk National Medical University; Institute of Electric Welding E.O. Patona; Institute of Occupational Medicine Kundiev; Lviv Polytechnic National University; National Transport University; National University of Water Management and Nature Management; Ivano-Frankivsk Branch University "Ukraine"; Vinnytsia Trade and Economic Institute Ukrainian Research Institute of Oils and Fats; Institute of Geotechnical Mechanics; Vinnytsia National Technical University and others.

Multidisciplinary academic notes. Science research and practice

Scientific publications

Proceedings of the XV International Scientific and Practical Conference
«Multidisciplinary academic notes. Science research and practices»,
Madrid, Spain. 712 p.
(April 19 – 22, 2022)

UDC 01.1

ISBN – 979-8-88526-751-9

DOI – 10.46299/ISG.2022.1.15

Text Copyright © 2022 by the International Science Group (isg-konf.com).

Illustrations © 2022 by the International Science Group.

Cover design: International Science Group (isg-konf.com)©

Cover art: International Science Group (isg-konf.com)©

All rights reserved. Printed in the United States of America.

No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted, in any form or by any means, or stored in a data base or retrieval system, without the prior written permission of the publisher.

The content and reliability of the articles are the responsibility of the authors. When using and borrowing materials reference to the publication is required. Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighboring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

The recommended citation for this publication is: Tulainova O., Sedak A. The concept of personal space in landscape architecture: methods of landscape-planning organization // Multidisciplinary academic notes. Science research and practices. Proceedings of the XV International Scientific and Practical Conference. Madrid, Spain. 2022. Pp. 44-53.

URL: <https://isg-konf.com/multidisciplinary-academic-notes-science-research-and-practice/>